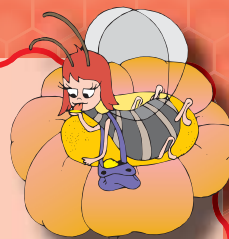

KAZALO

1. Travnik s čebelami, Anica Košir Kropivšek4
2. Čebelnjak iz škatlic, Anica Košir Kropivšek.....6
3. Čebelnjak z naprstnima lutkama, Anica Košir Kropivšek.....8
4. Čebela iz tulca, Anica Košir Kropivšek 10
5. Cvetoča veja s čebelami, Anica Košir Kropivšek..... 12
6. Čebela iz PVC lončka (lutka), Mojca Gerbec 14
7. Čebelarški motiv – grafika, Anica Košir Kropivšek 16
8. Cvetoča veja s čebelami v vazi, Anica Košir Kropivšek 18
9. ČEBELNJAK ali druga čebelarška tema –
KOMBINIRANA TEHNIKA, Mojca Gerbec 20
10. Čebela iz žice, Mojca Gerbec 22
11. Čebela - oblepljanje, Mojca Gerbec 24
12. Jaslice iz voska, Urška Jelovšek..... 26

Čebelarska zveza Slovenije
Čebelarska svetovalna služba
Brdo 8, 1225 Lukovica
tel.: +386 1 72 96 100 ● fax: +386 1 72 96 132
info@czs.si ● www.czs.si

Če želite več izvedeti o čebelarstvu, nas lahko obiščete na sedežu Čebelarske zveze Slovenije in Javne svetovalne službe v čebelarstvu, kjer vam bomo predstavili:

- 1) čebelarstvo in tradicijo čebelarstva v Sloveniji,
- 2) našo avtohtono čebelo Kranjsko sivko,
- 3) delo in življenje čebel, ter njihov pomen v naravi,
- 4) različne vrste slovenskega medu in ostale čebelje pridelke, ki jih boste tudi pokusili,
- 5) ustvarjalne delavnice, kjer boste ustvarjali na temo čebelarstva.

Programi so prilagojeni starostnim stopnjam in so idealna priložnost za naravoslovni dan, šolo v naravi ali čebelarski tabor.

Izdala in založila: Čebelarska zveza Slovenije,
Javna svetovalna služba v čebelarstvu

Avtor besedila in fotografij: Anica Košir Kropivšek,
Mojca Gerbec, Urška Jelovšek

Ilustracija: (Čebelica Binca), (C) Medium Žirovnica

Urednica: Lidija Senič

Lektorica: Nuša Radinja

Oblikovanje in tisk: Littera picta d. o. o.

Leto izdaje: 2009

Naklada: 12000 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

638.1:7.04(02.053.2)
595.799:7.04(02.035.2)

KOŠIR Kropivšek, Anica
Čebela : ustvarjalne ideje / [avtor besedila in fotografij Anica
Košir Kropivšek, Mojca Gerbec, Urška Jelovšek]. - [Lukovica] :
Čebelarska zveza Slovenije, 2009

ISBN 978-961-6516-27-3
1. Gl. stv. nasl. 2. Gerbec, Mojca 3. Jelovšek, Urška, 1975-
246318848

»Ustvarjalnim delavnicam« na pot

Čebelarstvo v Sloveniji ima že dolgotrajno tradicijo. Slovenija je »čebelarška« država, saj po številu čebelarjev na prebivalca zaseda zavidljivo drugo mesto na svetu. Pri nas je približno 8000 čebelarjev, ki čebelarijo z našo kranjsko čebelo (sivko). Čebelnjaki so postali tipičen del slovenskega kmečkega stavbarstva, s svojo pojavnostjo pa še dandanes plemenitijo kulturno podobo krajine. Kranjska čebela pa je pravi ponos in simbol naše lepe domovine!

Kot kmetijska panoga ima čebelarstvo tudi izjemen socialni pomen. Čebela nas spremlja skozi vse življenje. V otroštvu nam je simbol pridnosti, varčnosti in skrbi za druge, v odraslosti pa občudujemo njeno učinkovitost, socialni red, gospodarnost in učinkovitost.

Pred Vami, spoštovani ustvarjalci, cenjene ustvarjalke, pa je nekaj povsem novega in edinstvenega na tem področju.

Čebelarška zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu se zaveda, kako zelo pomembno je ozaveščanje javnosti o izjemni vlogi čebel v naravi, kot tudi tega, da je treba delo na tem področju začeti že pri naših najmlajših. Prav s tem namenom smo izdali zbornik z ustvarjalnimi idejami o čebelah in čebelarstvu, saj smo želeli našim najmlajšim tudi na ta način približati čebele in čebelarstvo.

V zborniku boste našli številne ideje za ustvarjanje najrazličnejših stvari s področja čebelarstva. Posamezne predstavljene ustvarjalne ideje so namenjene različnim starostnim obdobjem otrok, od najmlajših v vrtcih do nekoliko starejših v osnovnih šolah.

Izdelki, ki so predstavljeni v zborniku, so tudi praktično uporabni, na primer kot okras otroške sobe, darilo, okras na novoletni jelki itd.

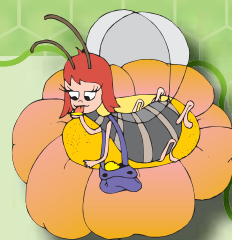
Med predstavljenimi izdelki sta v ospredju predvsem dve tipični slovenski čebelarski značilnosti – kranjska čebela in čebelnjak.

Prav posebno mesto seveda zavzema kranjska čebela (sivka). Iz risanke Čebelica Maja pozna mladež čebelo predvsem v rumeni barvi. V zborniku pa je poudarjeno, da je naša kranjska čebela SIVA, saj želimo, da bi nadebudneži tudi ob pomoči zbornika spoznali, kakšna je prava kranjska čebela.

Na koncu naj se za še posebej zahvalim avtoricam zbornika – gospe Anici Košir Kropivšek, gospe Mojci Gerbec in gospe Urški Jelovšek – za njihove izvirne ideje.

Boštjan Noč,
predsednik Čebelarške zveze Slovenije

1. TRAVNIK S ČEBELAMI

Potrebujemo:

1. zeleno podlago
2. tempera ali prstne barve
3. črn in zelen flomaster

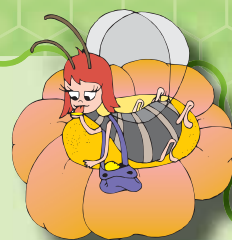

1. Barve pripravimo, da so na dosegu naših rok.

2. Z blazinicami prstov na zeleno podlago natisnemo cvetove in zelene liste cvetic ter jih povežemo z zelenim flomastrom.
3. S sivo barvo natisnemo telesa čebel, in ko se ta posušijo, nanje s črnim flomastrom narišemo še tipalke in krila.

2. ČEBELNJAK IZ ŠKATLIC

Potrebujemo:

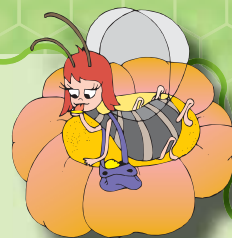
1. škatlice enake velikosti
2. flomastre
3. lepilo
4. lepenko
5. rdečo tempera barvo
6. posodico za barvo
7. čopič

1. Pokrove ali dna škatel poljubno pobarvamo s flomastri in narišemo panjska žrela. (Tempera barve po sušenju navadno odpadejo.)
2. Potem škatlice zlepimo skupaj. Lepenko prepognemo na polovico, razgrnemo in poslikamo. Ko se posuši, premažemo robove škatel z lepilom.
3. Na vse skupaj pritrdimo še streho.

3. ČEBELNJAK Z NAPRSTNIMA LUTKAMA

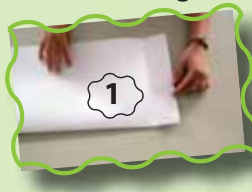
Potrebujemo :

1. polo papirja za čebelnjak
2. suhe barvice
3. škarje
4. papir za lutki
5. selotejp

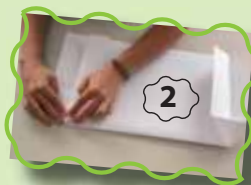
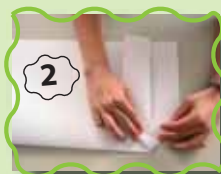

Čebelnjak:

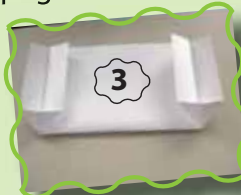
1. Polo papirja prepognemo na polovico, tako da je pregib zgoraj. Levi in desni rob zapognemo navznoter in ga razgrnemo nazaj.

2. Zgornjo plast desnega roba zapognemo v levo in zgoraj nastalo »špico« pritisnemo navzdol.

3. Zgornjo plast levega roba zapognemo v desno in tudi to »špico« pritisnemo navzdol.

4. Pobarvamo streho.
5. V sredini narišemo in pobarvamo panje.
6. Stran pobarvamo s poljubno barvo, lahko narišemo tudi vrata za čebelarja.

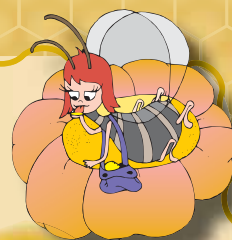

Čebelar in čebela:

1. Narišemo in pobarvamo čebelarja ter ga izrežemo. Na levi in desni strani telesa pustimo traka papirja, ki ju nato zlepimo skupaj. Lutko si tako lahko namestimo na roko.
2. Prav tako izdelamo čebelo. Zanka naj bo tako velika, da si jo namestimo na prst.
3. Čebelnjak postavimo pokonci in igra se lahko prične.

4. ČEBELA IZ TULCA

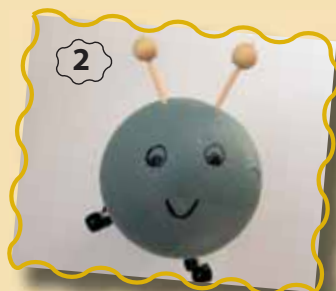
Potrebujemo:

1. tulec od papirnatih brisač ali toaletnega papirja,
2. pavs papir,
3. kroglico iz stiroporja,
4. sivo akrilno barvo,
5. čopič,
6. črn alkoholni flomaster,
7. 8 zobotrebcev,
8. 6 preluknjanih kroglic za noge,
9. 2 preluknjani kroglici za tipalki,
10. črn izolirni trak,
11. šilo ali debelejšo šivanko.

Glava:

1. Žogico pobarvamo s sivo barvo. Ko se posuši, s flomastrom narišemo oči in usta.
2. Zobotrebce prerežemo na polovice. V luknjice kroglic kanemo nekaj lepila iz lepilne pištole in vanje potisnemo debelejši del zobotrebca. Tako dobimo tipalke. Konico zobotrebca potisnemo v kroglico nad očmi.

Telo čebele:

1. Tulec pobarvamo s sivo barvo. Ko se posuši, ga ovijemo z izolirnim trakom, tako da dobimo sive in črne kolobarje.
2. Iz pavš papirja izrežemo krila in jih pritrdimo na zgornji del tulca.

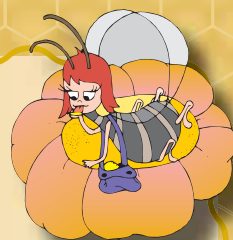
3. Tako, kot smo izdelali tipalke, izdelamo še noge, ter jih namestimo levo in desno na spodnji del tulca. Točko, na katero jih želimo namestiti, prej prebodemo s šilom ali šivanko, da se nam zobotrebec ne zlomi.
4. Obod tulca na eni strani namažemo z lepilom iz lepilne pištole in nanj pritrdimo glavo.

5. Na zgornji del tulca lahko zabodemo še buciko, pod glavico katere zavežemo laks. Poiskati moramo ravnovesje, tako da je čebela v vodoravnem položaju, če prosto visi.

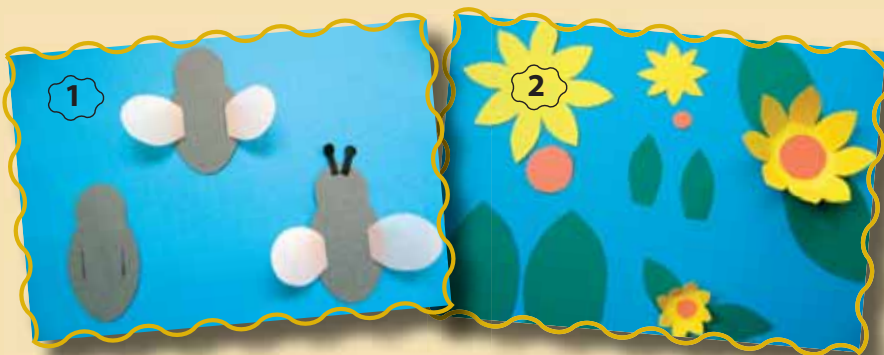
5. CVETOČA VEJA S ČEBELAMI

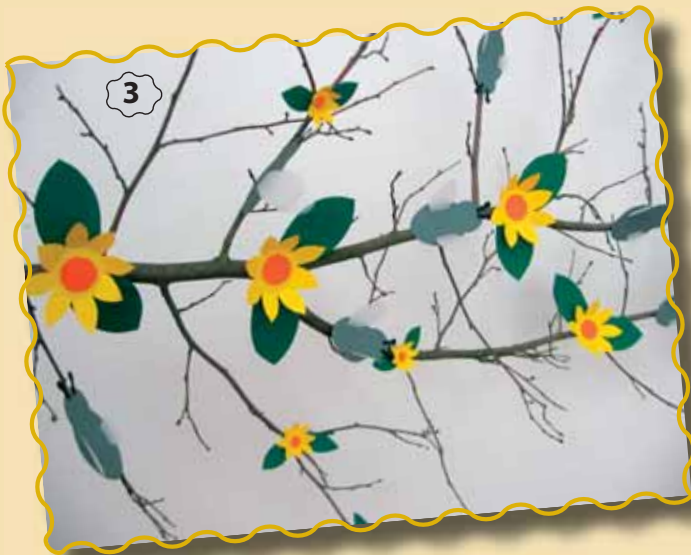
Potrebujemo:

1. drevesno vejo,
2. črn in siv kolaž papir ali šeleshamer,
3. rumen, oranžen, zelen kolaž papir,
4. pavš papir,
5. lepilo uho,
6. škarje,
7. nož olfa,
8. lepilno pištolo,
9. laks.

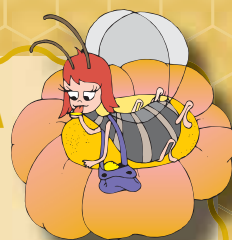
1. Iz sivega papirja izrežemo telesa čebel, in jih na straneh zarežemo z nožem olfa. V zareze vstavimo krila, izrezana iz pavš papirja, ter na glavo prilepimo ticalke iz črnega papirja.
2. Iz rumenega papirja izrežemo cvetove različnih velikosti, v sredino prilepimo krog oranžne barve, cvetne liste pa upognemo navzgor, da cvet postane reliefen. Pod cvetove prilepimo po dva ali tri zelene liste, sorazmerne z velikostjo cveta.

3. Cvetove in čebele razvrstimo in jih z lepilno pištolo pritrdimo na vejo, to pa nato z navzdol visečimi cvetovi z laksom privežemo tako, da visi s stropa, balkona ...

6. ČEBELA IZ PVC LONČKA (lutka)

Potrebujemo:

1. PVC- lonček,
2. sivo in črno akrilno barvo,
3. čopič,
4. 4 preluknjane lesene kroglice,
5. gibljive oči, ki jih lahko izdelamo tudi iz moos gumija,
6. moos gumi (bele, črne in rdeče) barve,
7. škarje,
8. lepilno pištolo,
9. črni vrvi za nogice (dolgi 18 cm).

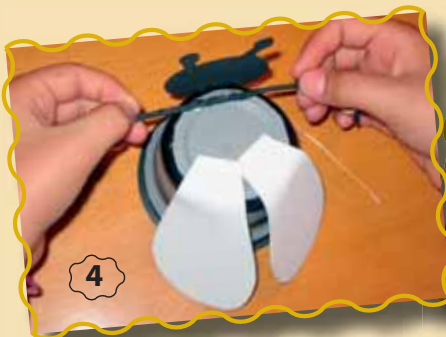
1. Lonček izmenično pobarvamo s sivo in črno akrilno barvo izmenično s sivo in črno barvo in tako dobimo trup čebele.
2. Iz črnega moos gumija izrežemo glavo. Nanjo prilepimo gibljive oči in usta. Glavo z lepilom iz lepilne pištole pritrdimo na trup čebele.

3. Iz belega moos gumija oblikujemo krila, jih izrežemo in z lepilom iz lepilne pištole pritrdimo na lonček.

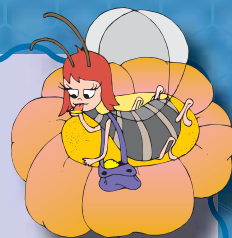
4. Odrežemo dva kosa črne vrvice, in na vsak konec nataknemo leseno kroglico. Tako dobimo čebelje noge. En kos pritrdimo na zgornji del lončka, drugega na spodnji del. Tako je čebela izdelana.

5. Otrok lahko lutko natakne na roko. Če naredimo več takih čebel, lahko otroci uprizorijo tudi igrico o čebelah.

7. ČEBELARSKI MOTIV- GRAFIKA

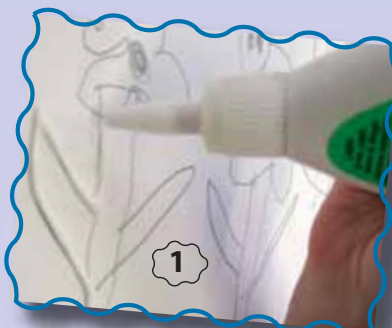
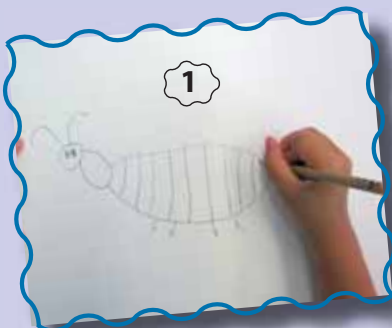

Potrebujemo:

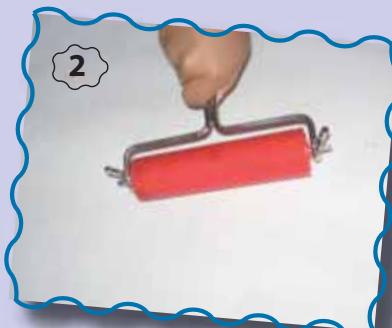
1. 2 risalna lista,
2. navaden svinčnik,
3. lepilo mekol v plastenki,
4. poljubni tempera barvi,
5. ploščo za barvo,
6. valjar iz pene z ročajem,
7. gumijast valjar z ročajem.

1. Na risalni list narišemo čebelarski motiv in s stiskanjem plastenke po črtah naneseemo lepilo. Počakamo, da se lepilo posuši.

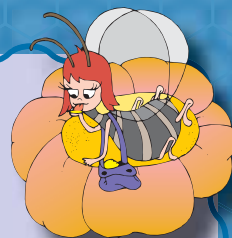
2. Medtem si na plošči pripravimo barvi. Po obeh povaljamo valjar iz pene, tako da se barva preliva, ter premažemo motiv.

3. Na to osnovo previdno položimo drug risalni list in ga s plastičnim valjarjem trdno pritisnemo ob podlago. Potem zgornji list previdno dvignemo in tako dobimo odtis motiva.

8. CVETOČA VEJA S ČEBELAMI V VAZI

Za vazo potrebujemo:

1. daljši tulec iz lepenke,
2. vrv različne debeline,
3. lepilo (uho, mekol ...),
4. kolut debla,
5. lepilno pištolo.

1. Tulec po delih namažemo z lepilom in ovijemo z vrvjo. Izmenično uporabljamo tanjšo in debelejšo vrv. Prehodi so lahko simetrični ali pa ustvarjamo poljuben relief. Ko je tulec ovit, ga na eni strani namažemo z lepilom iz lepilne pištrole in pritrdimo na kolut debla.
2. V tako izdelano vazo postavimo suho drevesno vejo.

Za čebele potrebujemo:

1. plutovinaste zamaške (lahko različne velikosti),
2. sivo akrilno barvo,
3. kratke bucike z barvnimi glavicami,
4. črn alkoholni flomaster,
5. prozorno PVC- vrečko,
6. laks,
7. čopič.

1. Zamaške pobarvamo s sivo barvo. Ko se posušijo, s flomastrom narišemo črte in na večji stranski ploskvi usta.
2. Z bucikama naredimo oči. Iz PVC vrečke izrežemo majhne kvadrate, in jih zložimo kot harmoniko. Ta krilca z buciko pritrdimo na čebelje telo.
3. Pod glavico bucike privežemo tudi poljubno dolgo nit laksa, nato pa čebele razpršeno privežemo po celotni veji.

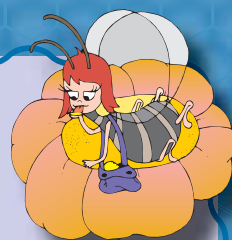
Za cvetje potrebujemo:

1. fimo maso vsaj dveh barv,
2. pekač in pečico,
3. lepilno pištolo,
4. strgalo ali nož.

1. Iz ene barve fimo mase oblikujemo sredinsko kroglico, iz druge pa 5 ali 6 kroglic za čašne liste.
2. Kroglice pritisnemo skupaj eno ob drugo, da dobimo celoto – cvet. S strgalom ga odstranimo od podlage in položimo v pekač. Ko naredimo želeno število cvetov, jih po navodilu, natisnjenem na ovoju mase, zapečemo v pečici, da otrdiijo.
3. Nato jih z lepilom iz lepilne pištrole prilepimo na vejo med čebelice.

9. ČEBELNJAK ali druga čebelarska tema – KOMBINIRANA TEHNIKA

Potrebujemo:

1. risalni list,
2. voščenske,
3. tempera barvo,
4. časopisni papir,
5. likalnik,
6. manjšo posodo.

1. Na risalni list z voščenkami narišemo čebelarski motiv in ga pobarvamo. Pri barvanju pazimo, da naneseemo na papir veliko barve in da motiv popolnoma zapolnimo (da ne ostanejo vmesne prazne lise).

2. Ko je motiv z voščenkami končan, risalni list zmečkamo v kepo.

3. V posodi pripravimo z vodo razredčeno tempera barvo.

4. Risalni list potopimo v kopel.

5. Moker risalni list previdno poravnamo.

6. Položimo ga med več plasti časopisnega papirja.

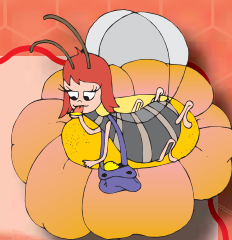
7. Časopisni papir prelikamo z vročim likalnikom.

8. Počakamo, da se risalni list posuši in umetnija je končana.

10. ČEBELA IZ ŽICE

Potrebujemo:

1. žico različne debeline (1mm in 0,5 mm),
2. škarje.

1. Iz debelejšje žice oblikujemo »ogrodje« čebele (trup in krila). Vse skupaj dobro spojimo.

2. Debelejšjo žico oz. ogrodje poljubno ovijemo in prepletemo s tanjšo žico. Tako dobimo trup.

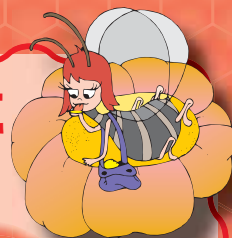
3. Na enak način oblikujemo še krila.

4. Iz tanjše žice oblikujemo tipalke in jih pritrdimo na trup.

11. ČEBELA OBLEPLJANJE

Potrebujemo:

1. plastenko tekočega jogurta
2. kuhinjske papirnate brisače
3. z vodo razredčeno lepilo mekol,
4. samolepilni trak,
5. tempera ali akrilne barve,
6. lepenko,
7. škarje,
8. svinčnik,
9. čopič,
10. manjšo posodo.

1. Iz kuhinjske brisačke oblikujemo kroglico in jo s samolepilnim trakom prilepimo na plastenko. Na enak način oblikujemo še zadek.

2. Na lepenko narišemo obliko čebeljih kril, jih izrežemo in s samolepilnim trakom prilepimo na plastenko.

3. Iz polovice kuhinjske brisačke oblikujemo nogo, tako da jo zvijemo v tulec. Tudi noge prilepimo na plastenko.

5. Kuhinjske brisačke natrgamo na manjše koščke.

7. Počakamo, da se dobro posuši.

4. V manjši posodi pripravimo lepilo v razmerju 2 : 1.

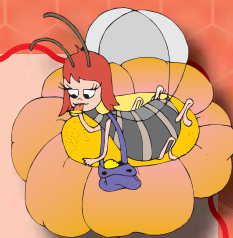
6. Začnemo oblepljati: s čopičem namažemo podlago – plastenko in nanjo naložimo natrgane koščke kuhinjske brisačke. Postopek ponavljamo toliko časa, da celotno plastenko oz. čebelo prekrijemo z vsaj tremi plastmi.

8. Čebelo pobarvamo z akrilnimi ali tempera barvami.

12. JASLICE IZ VOSKA

Potrebujemo:

1. kartonlepenko za podlago,
2. posušen mah,
3. satnice,
4. škarje,
5. lepilno pištolo.

Če so satnice hladne, jih zaradi lažjega oblikovanja za nekaj trenutkov podržimo nad virom toplote. Lahko si pomagamo tudi s sušilcem nikom za lase.

Vse sestavne dele in figure z izjemo hleva, oblikujemo iz dobro zgnetenih kroglic voska.

1. **Jezušček:** Odtrgamo ali odrežemo del satnice in jo zgnetemo v kroglico. Z gnetenjem nato del voska iz kroglice oblikujemo v glavo. Na enak način naredimo še roke in noge. Vosek oblikujemo, gnetemo in gladimo toliko časa, da smo zadovoljni z oblikovanim telesom.
2. **Jasli:** Kroglico voska v sredini pritiskamo navzdol in vosek vlečemo na vse strani, tako da dobimo »skledico«.
3. **Odeja:** Manjšo kroglico voska gnetemo, stiskamo in vlečemo narazen, tako da dobimo tanko plast, s katero pokrijemo Jezusa.

4. **Jožef:** Iz krogle s prsti oblikujemo »glavo«. Preostali vosek stiskamo, gnetemo in vlečemo narazen, da dobimo tanko ploščo – telo. Spodnji rob upognemo nekoliko nazaj.

Iz voščene kroglice oblikujemo tanko ploskev, s katero ogrnemo Jožefovo telo. Robove na obeh straneh upognemo navznoter. S tem nakažemo roke.

Palico oblikujemo iz voščene svaljka in jo namestimo na eno stran tega zavihka.

5. **Marija:** Oblikujemo jo tako kot Jožefa, le da je manjša, spodnji del telesa pa je izraziteje upognjen navznoter, tako upodobimo klečeči položaj. Zavihek pregrinjala je ohlapnejši, izrazitejši.
6. **Ovčke:** Iz kroglice oblikujemo glavo, pod njo vosek nekoliko stisnemo, nato pa z gladenjem in gnetenjem oblikujemo še telo.

7. **Hlevček:** Satnico na polovici narahlo prepognemo in prepegib do polovice zarezemo v obliki blage okrogline. V obliki trikotnika zarezemo še drugo polovico. Satnico razgrnemo. Zarezane dele stisnemo skupaj, da dobimo obliko kapice za dojenčke. Robove s prsti nekoliko zadebelimo, da hlevček trdneje stoji.
8. **Podlaga:** Z lepilom iz lepilne pištote prilepimo mah na lepenko in obstrižemo robove. Na to podlago prilepimo še izdelane sestavne dele jaslic in figure.

